

<https://www.ynet.co.il/health/article/rkd16agvgg>

בדיקת דם אחת לגילוי יותר מ־50 סוגי סרטן

מאוד ושאלו כיום כל דרך לזהות אותם כשלב מוקדם". במקביל, היא מציינת גם כי נכון להיום, המגבלה העיקרית "היא עלות הבדיקה והעובדה שהיא מבוצעת באופן פרטי בלבד. מאחר שמדובר בבדיקה חדשה יחסית, המהילה הרפואית עדיין בוחנת את מקומה

ממצאי המחקר הצביעו על ירידה מצטברת ב-16 במספר מקרי הסרטן שאומצו בשלב הבקרה שערות הבריאות. במקביל, ברשימה לעילית של 16% במספר מקרי הסרטן שאומצו בשלבים מתונים (1-3), בנוסף, אשוחיות בדומה לגורם מוכיחים מספר הנזיק

באשר לקהי הדיק, ה"ר שניא אברתן כ' ה'תק"ס
ה'תק"ס תאמ"ל לנו מ' ומעלה - ללא ת"ס
מינים המדעיים על מחלות סרטן
היות בעלת דרך מיוחדת בעור אנשים חס
לחיות בלתי מוגנה, בעל בעל הקק שמחתי
שמעיתו או שאינם על הסמכות נגינת המ
עלה את המכשיר לפרט, ה"ר מנחם
מחלוקת במצעות כי אפוא פניו בלבד
ואתה המהיר את דבריות הקורט המומל
צות אלא נועדה לשמש כל מי שלם, בעיקר
קפרי יצירות שנין חלום כי חס דברית
עסק יצירות שנין חלום, את המצלה
רפואית גורפת בלעצ את המכשיר כדברית
אשר ה"ר אהרן כאמור ה"ר בעיניו
מי שחזר ובהנהגת תהליך האבחון בשלב
מוסרם.

האמור בפרסום זה אינו בגדר המלצה מטעם קבוצת "ידיעות אחרונות" למוצר או שירות כלשהו, ואינו תחליף לייעוץ ו/או טיפול רפואי ו/או מקצועי. שאמורים להינתן פרטנית ובאופן אישי

בדיקת דם אחת לגילוי יותר מ-50 סוגי סרטן

נתונים חדשים שהוצגו בכנס האונקולוגיה הגדול בעולם מצביעים על כך שבדיקת "גלרי" החדשה עשויה לזהות סרטן עוד לפני הופעת תסמינים, גם בסוגים שאין להם כיום בדיקות סקר ייעודיות - ובשלב שבו עדיין קיימות אפשרויות טיפוליות משמעותיות

קובי ליברמן | עודכן: 23.08.26 | 15:20

11 דקות

לחצו להאזנה לכתבה

00:00

להערות ומיקומים | [Trinity Audio](#) | Powered by

1.0x

-10:31

בשיתוף אונקוטסט

גילוי מוקדם הוא אחד הנושאים הקריטיים ביותר כאשר מדובר בגידול סרטני. ככל שסרטן מאובחן בשלב מוקדם יותר, כך גדלים הסיכויים לריפוי, פוחת הצורך בטיפולים אגרסיביים ויורד הסיכון לתמותה. הבעיה היא שהיכולת הזו עדיין מוגבלת מאוד: כיום קיימות בדיקות סקר יעילות רק למספר מצומצם של סוגי סרטן, ועבור רבים מהסוגים הקטלניים ביותר - כמו סרטן הבלב, השחלה או הכבד - אין כלי סקר יעיל לאוכלוסייה הכללית.

ממוגרפיה, קולונוסקופיה או בדיקת דם סמוי בצואה, PSA, Pap smear ובדיקת CT בקרינה נמוכה לאוכלוסייה בסיכון לסרטן הריאה - אלה הכלים המרכזיים שעומדים כיום לרשות הרפואה בתחום בדיקות הסקר. ד"ר סיון שמאי, מנהלת שירות אונקולוגיה של הריאות והסרקומה במרכז הרפואי תל אביב ע"ש סוראסקי (איכילוב), מסבירה כי "הבדיקות הקיימות מאוד מקובלות, נמצאות בקווים המנחים העולמיים, יש לנו את כל הכלים לבירור התוצאות והן נמצאות בשימוש שכיח ותדיר". חלקן אף מספקות יתרון נוסף מעבר לגילוי מוקדם, כאשר מדובר בזיהוי ממצא טרום-סרטני שניתן להסיר לפני שהוא הופך לממאיר, כמו במקרה של פוליפ במעי הגס.

יחד עם זאת, לכל בדיקה יש תפקיד ממוקד - היא מחפשת סוג ספציפי של סרטן. גם הרגישות והספציפיות (היכולת לזהות נכון חולים או לשלול מחלה אצל אנשים בריאים) משתנות מבדיקה לבדיקה, וקולונוסקופיה, לדוגמה, היא בדיקה פולשנית שעלולה במקרים נדירים להסתבך. "אם להשוות את העניין לדייג, רגישות היא גודל הרשת שפרסנו בים, וספציפיות היא השאלה האם מצאנו את הדג שרצינו ולא דברים אחרים", מתארת ד"ר שמאי את הפרמטרים שמאפיינים את בדיקות הסקר השונות.

"בדיקת דם פשוטה שיכולה לגלות עשרות סוגי סרטן"

ד"ר סיון שמאי
(צילום: דוברות איכילוב)

בשנים האחרונות התפתחה גישה חדשה בשם Multi-Cancer Early Detection - MCED, בדיקות ביופסיה נוזלית המבוססות על זיהוי דנ"א חופשי שמופרש מגידולים סרטניים לזרם הדם. באמצעות אלגוריתמים של בינה מלאכותית, הן מנתחות את הדגימה במטרה לזהות אות המעיד על נוכחות גידול ולאתר את מקורו בגוף. אחת הבדיקות הבולטות מסוג זה היא בדיקת גלרי (Galleri), שמיועדת לזהות סימנים ליותר מ-50 סוגי סרטן באמצעות דגימת דם אחת. חשוב להדגיש שהבדיקה אינה מספקת אבחנה, אלא משמשת ככלי סקר שמחייב בירור רפואי נוסף בעת תוצאה חיובית.

ד"ר שמאי אומרת כי "היתרון המרכזי של בדיקה מסוג זה הוא שלא מגלים דרכה סרטן אחד, אלא היא מסוגלת לגלות 50 סוגי סרטן שונים, כולל סוגים שנחשבים אגרסיביים מאוד ושאינם עוברים כיום כל דרך לזהות אותם בשלב מוקדם. מי שעשה את הבדיקה וגילה סרטן לבלב בשלב מוקדם, אין ספק שהרוויח". במקביל היא מציינת גם כי נכון להיום, המגבלה העיקרית "היא עלות הבדיקה והעובדה שהיא מבוצעת באופן פרטי בלבד. בנוסף, למרות התוצאות המעודדות ממחקרים קליניים, מאחר שמדובר בבדיקה חדשה יחסית ונתוני המעקב ארוכי הטווח עדיין מוגבלים, הקהילה הרפואית ממשיכה לבחון את מקומה ואת אופן שילובה האופטימלי בתוכניות סקר לגילוי מוקדם של סרטן".

[למידע נוסף על הבדיקה >](#)

תוצאות מעודדות

בכנס ASCO האחרון, הכנס העולמי השנתי הגדול והחשוב בעולם בתחום האונקולוגיה, הוצגו נתונים משני המחקרים המובילים בתחום בדיקות ה-MCED. אחד מהם, מחקר NHS-Galleri שנערך בבריטניה בשיתוף שירות הבריאות הבריטי הלאומי (NHS), כלל כ-140 אלף משתתפים בני 50-77 ללא תסמינים, שחולקו באקראי לקבוצת ביקורת ולקבוצה שביצעה בנוסף בדיקת גלרי אחת לשנה במשך שלושה סבבי בדיקה. המחקר התמקד ב-12 סוגי סרטן האחראים לכשני שלישים ממקרי התמותה מסרטן.

ממצאי המחקר היו מעודדים והצביעו על ירידה מצטברת של 14% במספר מקרי הסרטן שאובחנו בשלב 4. הירידה התחזקה לאורך שלושת סבבי הבדיקה: מ-9% לאחר הסבב הראשון, ל-22% לאחר הסבב השני ול-26% לאחר הסבב השלישי. במקביל, נרשמה עלייה של 16% במספר מקרי הסרטן שאובחנו בשלבים מוקדמים (1-3). בנוסף, שילוב בדיקת גלרי בתוכנית הסקר הוביל לאיתור של פי ארבעה יותר מקרי סרטן בהשוואה לתוכניות הסקר המקובלות בלבד.

רובם המכריע של הנבדקים הבריאים אינם מופנים לבדיקות המשך שלא לצורך (נוצר באמצעות AI)

נתון נוסף שבלט במחקר היה הדיוק באיתור מקור הסרטן (Cancer Signal Origin). ד"ר שמאי מסבירה: "המחקר הראה דיוק של 87% בזיהוי מקור הגידול. כלומר, כאשר הבדיקה זיהתה סיגנל חיובי והצביעה על איבר או מערכת שבהם ככל הנראה נמצא גידול – למשל כבד, בראש-צוואר או שד – במידה ואכן אומת החשש לגידול הוא נמצא באותו האיבר ולא היה צורך בהרחבת הבירור. זהו נתון משמעותי, משום שהוא מאפשר למקד את המשך הבירור הרפואי, לקצר את תהליך האבחון ולהפחית בדיקות מיותרות".

עם זאת, ד"ר שמאי מדגישה כי יש לפרש את תוצאות המחקר בזהירות. "היעד הראשי של המחקר היה להדגים ירידה מובהקת סטטיסטית בשיעור מקרי הסרטן המתקדם שלבים (III–IV) ויעד זה לא הושג. לצד זאת, נצפו מגמות חיוביות במספר מדדים משניים, ובהם ירידה במספר האבחנות בשלב IV, עלייה באבחון בשלבים מוקדמים ועלייה במספר מקרי הסרטן שהתגלו באמצעות תוכנית הסקר. לכן, למרות שהתוצאות מעודדות, נדרש המשך מעקב וצבירת נתונים כדי להעריך את ההשפעה ארוכת הטווח של הבדיקה על תוצאות קליניות ועל התמותה מסרטן".

מחקר נוסף, Pathfinder 2, בחן את ביצועי בדיקת גלרי בתנאי עולם אמיתי בקרב כ-36 אלף משתתפים בני 50 ומעלה, שביצעו את הבדיקה בנוסף לבדיקות הסקר המקובלות. ממצאי המחקר הראו כי שילוב הבדיקה הגדיל פי 6.5 את מספר מקרי הסרטן שאותרו בהשוואה לבדיקות הסקר המקובלות בלבד. למעלה מ-70% ממקרי הסרטן שהתגלו היו בשלבים 1-3, שבהם קיימות בדרך כלל אפשרויות טיפול יעילות יותר וסיכויי ההחלמה גבוהים יותר. לצד זאת, המחקר הדגים ספציפיות גבוהה במיוחד של 99.6% – כלומר, פחות מ-0.4% מהמשתתפים שלא אובחנו עם סרטן קיבלו תוצאה חיובית שגויה. ממצא זה מעיד כי הסיכון לתוצאות חיוביות כוזבות נמוך מאוד, ולכן רק מיעוט קטן מהנבדקים מופנה לבירור נוסף שלא לצורך.

למי מתאימה הבדיקה, ומה עושים עם תוצאה חיובית?

במחקר הבריטי, ערך הניבוי החיובי (Positive Predictive Value – PPV) של בדיקת גלרי עמד על 52%. מדד זה משקף את ההסתברות שתוצאה חיובית בבדיקה אכן מעידה על קיומו של סרטן. ככל שהערך גבוה יותר, כך קטן מספר "אזעקות השווא" ופוחת מספר הנבדקים הנשלחים לבירור מיותר.

לפי ד"ר שמאי, הבדיקה מתאימה לבני 50 ומעלה וללא תסמינים המעידים על מחלת סרטן (GRAIL)

בפועל, מעט יותר ממחצית מהנבדקים שקיבלו תוצאה חיובית בבדיקה אכן אובחנו בהמשך עם סרטן. במקביל, שיעור התוצאות החיוביות השגויות היה נמוך מאוד: רק כ-45 מכל 10,000 משתתפים שלא אובחנו עם סרטן קיבלו תוצאה חיובית שגויה. נתון זה משקף את הספציפיות הגבוהה של הבדיקה (99.55%) וממחיש כי רובם המכריע של הנבדקים הבריאים אינם מופנים לבדיקות המשך שלא לצורך.

איך זה מתנהל בפועל? "כאשר מתקבלת תוצאה חיובית בבדיקת גלרי, הדבר החשוב ביותר הוא להשלים את הבירור במהירות, כדי לצמצם ככל האפשר את תקופת חוסר הוודאות של הנבדק", מסבירה ד"ר שמאי, המשמשת כיועצת ליחידה לאבחון מהיר במרכז הרפואי איכילוב. ליחידה זו מופנים נבדקים שקיבלו תוצאה חיובית בבדיקה, לצורך השלמת בירור ממוקד הכולל בדיקות הדמיה, ובמידת הצורך גם בדיקות פתולוגיות.

"החברה המשווקת את הבדיקה בישראל מפנה את הנבדקים עם סיגנל חיובי ישירות ליחידה ומלווה אותם לאורך תהליך הבירור בהתאם לצורך. במקרים רבים ניתן להשלים את תהליך האבחון בתוך שבועות ספורים, במקום להמתין חודשים ארוכים לתורים ולבדיקות במסגרת הרגילה. המטרה היא להגיע לאבחנה במהירות, ואם אכן מתגלה סרטן – לאפשר התחלת טיפול מוקדמת ככל האפשר".

באשר לקהל היעד, ד"ר שמאי אומרת כי הבדיקה מתאימה לבני 50 ומעלה וללא תסמינים המעידים על מחלת סרטן, "היא עשויה להיות בעלת ערך מיוחד עבור אנשים הנמצאים בסיכון מוגבר למשל בשל רקע משפחתי משמעותי או נשאי תסמונת גנטית המעלה את הסיכון לסרטן. במקרים אלה, ובייחוד עבור סוגי סרטן שאין עבורם כיום תוכניות סקר ייעודיות, היא יכולה להוות כלי משלים במסגרת המעקב הרפואי", היא מסבירה. "יש לבדיקה חשיבות גם עבור מי שמסתובב עם חשש ומעוניין בשקט נפשי".

הבדיקה מבוצעת כיום באופן פרטי בלבד ואינה מחליפה את בדיקות הסקר המומלצות אלא נועדה לשמש כלי משלים, בעיקר עבור סוגי סרטן שאין להם כיום בדיקת סקר ייעודית. נכון להיום, אין המלצה רפואית גורפת לבצע את הבדיקה כבדיקת סקר. ובכל זאת, מי מאיתנו לא היה רוצה שבדיקת דם פשוטה תוכל לזהות סימן חשוד מוקדם ככל האפשר ולהניע, בעת הצורך, את תהליך האבחון והטיפול?

האמור בפרסום זה אינו בגדר המלצה או תחליף לייעוץ ו/או טיפול רפואי ו/או מקצועי, שאמורים להינתן פרטנית ובאופן אישי.

[להזמנת הבדיקה>>](#)

בשיתוף אונקוטסט

פורסם לראשונה: 12:26, 19.08.26

[מצאתם טעות בכתבה? כתבו לנו על זה](#)

תגיות בדיקת דם | סרטן | אונקולוגיה